

BORSAYLA TANIŐMA

**BORSA
İSTANBUL**

Natırına Değer!

**BORSA
İSTANBUL**

Yatırıma Değer!

Zeynep, Ali ve sınıflarından bir grup arkadaşları, Borsa İstanbul'u ziyaret etmek ve Borsa hakkında bilgi almak istiyordu. Öğretmenleri Hakan Bey randevuyu aldı ve beklenen gün geldi. Randevu sabahı okul servisi onları Borsa İstanbul'un kapısına getirdi. Heyecan doruktaydı! İşte, görmeyi ve tanımayı merakla bekledikleri Borsa'nın bahçesine girmişlerdi...

Kurumsal İletişim Bölümü uzmanlarından Gamze Hanım öğrencileri karşıladı ve gezileri boyunca onlara rehberlik etti.

“Borsa İstanbul’a hoş geldiniz arkadaşlar! Benim adım Gamze. Üniversitelerden ve bazen de sizin gibi orta öğretimden gelen konuklarımıza Borsamızı tanııtma görevini ben üstlendim.

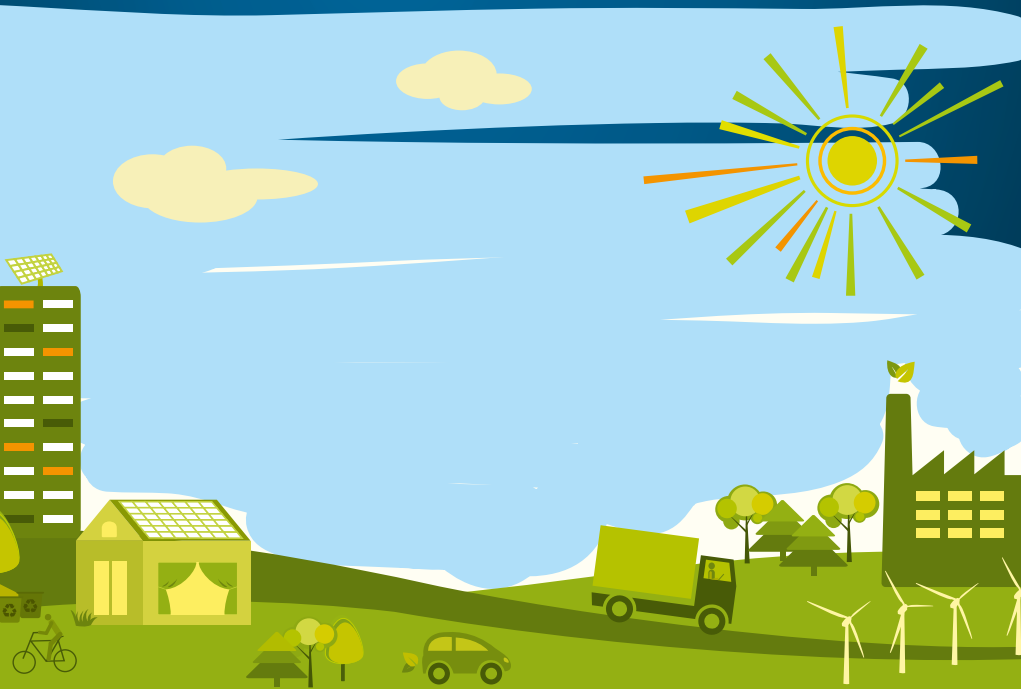
Aslında çok şanslısınız. Türkiye’de pek çok insanın merak ettiği, fakat içini görme imkânı bulamadığı bir yeri gezecek ve yakından tanıma fırsatı bulacaksınız. Bu sabah size bir de sürpriz yapmayı planladık. Sürprizin ne olduğunu birazdan söylerim. Önce Borsa’da ne yapılıyor, Borsa ne işe yarıyor, onu çok kısaca anlatayım. Sonra da Borsa’nın tarihçesinden bahsedeyim sizlere.

Borsada bono, tahvil, pay senedi gibi “menkul kıymetler”, yani “taşınır değerler” alınıp satılır. Şirketlere ortak olup zaman içinde kârlı bir yatırım yapmak isteyenler için doğru adres Borsa İstanbul’dur...”

“Sermaye Piyasası ya da Menkul Kıymetler Borsaları;

- * Halkı tasarrufa teşvik eder,
- * Tasarrufların menkul kıymetlere yatırılması yoluyla halkın ekonomik kalkınmaya etkin bir şekilde katılımını sağlar,
- * Mal ve hizmet üreten sanayici ve girişimcilere düşük maliyetle kaynak bulma imkânı sunar,
- * Sermayenin tabana yayılmasını sağlar,
- * Yatırımlar aracılığıyla işsizlik, yani istihdam sorununun çözümüne katkıda bulunur,
- * Özel sektörü güçlendirir,
- * Gayri safi milli hasılayı yani ülkemizin yıllık gelirlerini büyütür,
- * Menkul kıymetlerle ilgili bilgilere kolay ulaşılmasını sağlar, ekonominin göstergesi olur.”

“Şimdi de Borsa'nın tarihçesine bakalım kısaca...”

“Osmanlı Devleti 1854 Kırım Savaşı sonrasında yaşadığı ekonomik darboğazı aşmak için tahvil ihraç etti. Bunu takiben Osmanlı Devleti'nin çeşitli sebeplerle çıkardığı tahviller, başta demiryolu, elektrik, gaz ve tramvay şirketleri olmak üzere, Osmanlı İmparatorluğu'nda faaliyet gösteren yabancı şirketlerin ihraç ettiği tahvil ve hisse senetleri piyasada alınıp satılmaya başlandı. Meşrutiyet'ten sonra yerli şirketlerin de tahvil ve hisse senetleri piyasaya çıktı. 1866 yılında devlet tarafından Osmanlı Devleti'nin ilk borsası, Dersaadet Tahvilat Borsası kuruldu. Borsa'da yerli ve yabancı tahviller ve hisse senetleri, günümüzdeki ifadesiyle borçlanma araçları ve paylar, Avrupa borsalarıyla telgraf irtibatı kurularak işlem görmeye başladı.”

“Cumhuriyet döneminde neler olmuş?”

“1929 yılında çıkarılan Menkul Kıymetler ve Kambiyo Borsaları Kanunu ile, borsada kaydı olmayan menkul değerlerin alınıp satılması yasaklandı. 1981 yılında çıkarılan bir kanunla sermaye piyasası yeniden düzenlendi ve ilgili yönetmeliğin 1984 yılında yayınlanmasının ardından İstanbul Menkul Kıymetler Borsası, Aralık 1985’te faaliyete geçti.

2013 yılında, İstanbul Menkul Kıymetler Borsası (İMKB), Vadeli İşlem ve Opsiyon Borsası ve İstanbul Altın Borsası’nın birleşmesiyle, yaklaşık 150 yıllık bir tarih, yepyeni bir kimliğe ve bugünkü Borsa İstanbul ünvanına kavuştu.”

“Babam hep İMKB diyor ama artık Borsa İstanbul demek gerekiyor değil mi?”

“Çok doğru, bundan sonra İMKB diyenleri nazikçe uyarıp, artık Borsa İstanbul olduğunu söyleyebilirsiniz.”

“Bize bir sürpriz planladığınızı söylemişsiniz?”

“Evet, heyecanlı olduğunuzun farkındayım... Birazdan İşlem Salonumuza geçip, 09:15’te seansı başlatan gongu size çaldıracağız.”

**BORSA
İSTANBUL**

**İSTANBUL
MENKUL KIYMETLER
BORSASI**

“Niçin gong çalınıyor Gamze Hanım?”

“Aslında bu sembolik bir uygulama. Yeni bir şirketin payları yani hisseleri Borsa’da işlem görmeye başlarken, ilk gün sabah seansını başlatmak için Gong Töreni yapıyoruz. Önemli gelişmeleri ve etkinlikleri duyurmak için gong törenleri yaptığımız da oluyor. Bugün size özel bir uygulama yapalım, ömür boyu hatırlayacağınız güzel bir anı olsun. Şimdi binamıza girip, işlem salonunu yukarıdan gören balkonda toplanalım.”

....

“Saat 09:15’e yaklaşıyor. İşlem saatine son 10 saniye birlikte geri sayalım. Ve elimizdeki bu minik tokmaklarla hafifçe gonga vuralım, anlaştık mı?”

Çocuklar hep bir ağızdan geri saymaya başlar.

“On, dokuz, sekiz, yedi, altı, beş, döööört, üüüüç, ikiiii, biiiiir, sıfıııır!”

“Gülümseyin, fotoğraflarımız çekiliyor! Bugünün anısına çekilen fotoğraflarınızı e-postayla öğretmeninize göndeririz. Aşağıda görmekte olduğunuz bilgisayarların başında hızla işlem yapmaya başlayanlar da broker arkadaşlarımız.”

“Brokerlar ne iş yapıyor?”

“Brokerlar yatırım kuruluşlarını temsil ediyorlar. Biz onlara Üye Temsilcisi diyoruz. Yani Borsa İstanbul çalışanı değiller aslında. Gün boyunca burada piyasanın nabzını tutup, Türkiye ve dünyadaki gelişmeleri dikkate alarak müşterilerinin yatırımlarını korumaya ve onlara kâr ettirmeye çalışırlar.”

“Borsa’da işlem yapmak için ne gerekiyor?”

“Siz de şimdiden ilgi duydunuz anlaşılır... Borsa İstanbul piyasalarında alım-satım işlemleri Borsa üyesi yatırım kuruluşları tarafından gerçekleştirilir. Bireysel yatırımcılar, alım satım yapmak için öncelikle çalışacakları yatırım kuruluşunu seçer ve o kuruluşta hesap açtırır. Komisyon oranında anlaşarak aralarında bir sözleşme imzalarlar. Alım-satım emirlerini faksla, telefonla, elektronik ortamdan ve ATM’lerden verebilirler. Sermaye piyasasında arz ve talep, çeşitli araçlar yardımı ile karşılaşır. Sermaye piyasası araçları adı verilen bu araçlar, Borsa İstanbul’da açılan piyasalarda alınıp satılır.

En çok bilinen sermaye piyasası aracı olarak payları, yani eski ifadesiyle hisse senetlerini gösterebiliriz. Yatırımcılar paylara sahip oldukları tasarruf miktarı oranında yatırım yapabilir; bir şirkete binlerce adet pay alınarak ortak olunabileceği gibi sadece bir adet pay alınarak da ortak olunabilir.

Yatırımcılar pay satın alarak o payı ihraç eden şirketin ortağı olurlar. Çok ortaklı şirketlerde pay sahibi olma neticesinde pay sahibi ile şirket arasında hak doğuran bir ilişki oluşur. Bu ilişki sonucunda pay sahibi; kârdan pay alma hakkı, yönetime katılma hakkı, bilgi edinme hakkı gibi birtakım haklara sahip olur.”

“Piyasalar dediniz anlatırken... Borsa İstanbul’da hangi piyasalar var?”

“Borsa İstanbul’da Pay Piyasası, Gelişen İşletmeler Piyasası, Borçlanma Araçları Piyasası, Vadeli İşlemler ve Opsiyon Piyasası, Kıymetli Madenler ve Kıymetli Taşlar Piyasası olmak üzere beş ayrı piyasa bulunmaktadır. Enerji Piyasası gibi bazı yeni piyasalar için de hazırlıklarımız devam ediyor.”

“Televizyon ve gazetelerde gördüğümüz borsayla ilgili rakamlar ne anlama geliyor?”

“Biz o rakamlara endeks diyoruz. Borsa İstanbul’da gerçekleştirilen işlemlerden ortaya çıkan çok sayıda veri söz konusu. Endeksler, karmaşık olayların tek bir rakama indirgenmesini sağlar. Borsa’da işlem gören payların fiyat ve getiri performanslarının ölçülmesi amacıyla çeşitli endeksler oluşturulmuştur. Medyada ön plana çıkan BIST-100 ve BIST-30 endeksleridir. Yani en değerli, en çok işlem gören ilk 100 ve ilk 30 şirketin payları, özel formüllerle hesaplanıp eş zamanlı olarak duyurulur. Döviz ve altın fiyatları gibi borsa endeksleri de tüm dünyada ekonomist ve yatırımcılar tarafından dikkatle takip edilmektedir.”

“Sermaye piyasasında tasarruf sahipleri, sermaye piyasası araçlarına bireysel yatırım yapmanın yanı sıra, kurumsal yatırımcıları da tercih edebilirler.

Borsa İstanbul, yatırımcılara şirketlerin ihraç ettiği pay, tahvil, bono gibi sermaye piyasası araçlarını istedikleri zaman ve şeffaf bir piyasada oluşan fiyattan alma ve satma imkânı sunar. Yatırımcılar, bir şirketin pay, tahvil veya bonosunu aldıktan sonra bu menkul kıymetleri istedikleri zaman, açık ve düzenli işleyen, şeffaf bir piyasada oluşan fiyattan satarak tekrar nakde dönebilirler. Yatırımcıların pay satın alma yoluyla bir şirkete ortak olarak hem şirketin yıllık kârından pay alma hem de değer artışından yararlanma imkânı bulunmaktadır. Bu anlamda, Borsa İstanbul’da uzun dönemli yatırım yapılabilir.”

Öğretmenleri Hakan Bey ve çocuklar, geziden çok memnun kaldılar ve ayrı ayrı teşekkür ettiler.

“Geldiğiniz için asıl biz teşekkür ederiz. Umarım memnun kalmışsınızdır. Sizlerle kısa bir özet paylaşmaya çalıştım. Ama kafanıza takılan her konuda web sitelerimizde çok ayrıntılı bilgi bulabilirsiniz. borsaistanbul.com adresimizi ve sosyal medya hesaplarımızı takip edebilirsiniz.”

**BORSA
İSTANBUL**

Yatırıma Değer!

**BORSA
İSTANBUL**

Yatırıma Değer!